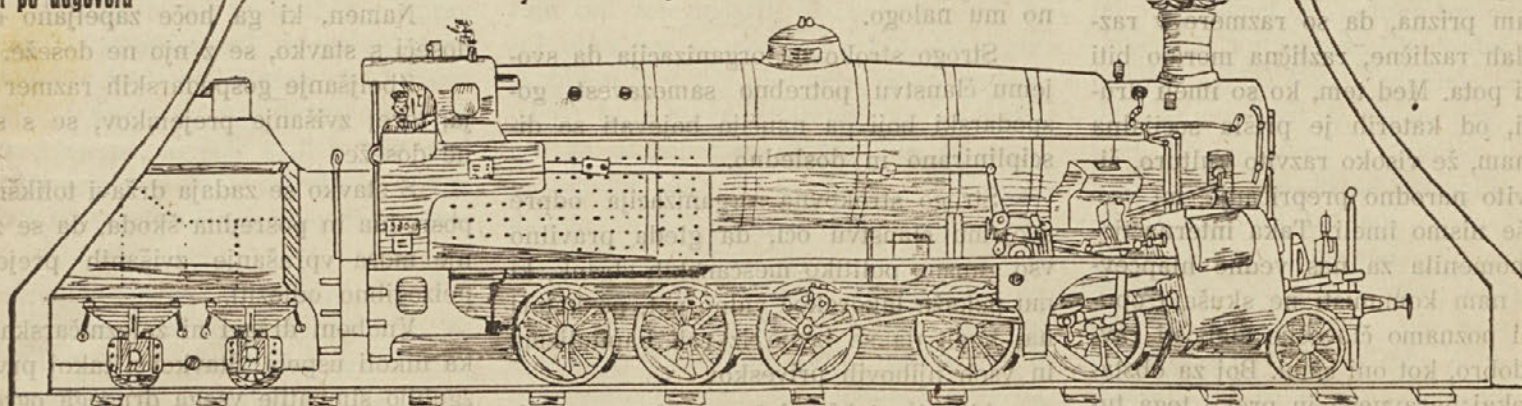


Letna naročnina
Din 22.—
Posamezna številka
Din 2.—
Oglasi po dogovoru

Upravišтво in ured-
ništvo:
Ljubljana VII, št. 65
Izhaja 15. vsakega
meseca.

S polno paro v bodočnosti.



STROJEVODJA

Strokovni list strojevodij kralj. Srbou, Hrvatou in Slovencev.

LETO I.

V Ljubljani, dne 15. septembra 1923.

ŠTEV. 9.

Komunisti in mi!

Komunisti prav radi zabavljajo čez naše društvo. Pravijo, da smo škodljivi delavskega stanu, da zaviramo naravni zgodovinski razvoj, ker da skušamo svoje člane odvrti od pravega pota.

Ali je to res? Ali smo res taki, kot nas slikajo komunisti?

Prvič moramo biti na jasnem, kaj hočejo komunisti in drugič moramo biti na jasnem, kaj hočemo mi.

Komunisti hočejo preobrniti današnji družabni red. Po Marksovih naukih je proletarijat poklican, da zdrobi današnji krivični družabni red in postavi na njegovo mesto nov družabni red, ki bo popolnoma pravičen in dal vsakemu svoje. To se da doseči različnim potom, radi tega obstoja tudi cepitev različnih socijalističnih strank.

V glavnem pa je vse delo, za dosego tega cilja politično. Le političnim ali nasilnim potom je mogoče priti do moči, je mogoče vreči dosedanje razmere in vzpostaviti nove.

Marks si je zamislil to približno tako: Delavstvo obubožava vedno bolj, med tem ko se kopiči na drugi strani kapital.

Proti obubožanju delavstva ni hotel Marks upeljati ničesar. Čim bolj pa bode napredovalo ubožstvo proletarijata, tembolj bo rasel revolucionarni duh proletarijata. Marks je bil sicer za strokovne organizacije, toda ne v tem smislu, kakor so se razvile. Marks je bil proti vsakemu gospodarskemu delovanju, ker z gospodarskim delovanjem, tako je trdil Marks, se revolucija samo zavleče, ako bi se zboljšale gospodarske razmere delavstvu, bi nastopila nevarnost, da bi zaspal v proletarskih masah revolucionarni duh. Ne zboljšanje gospodarskih razmer, marveč politično delovanje je potrebno, da se odpravi sedanj krivični družabni red.

Razvoj pa je prinesel seveda popolnoma nekaj drugega. Potek zgodovine ni bil tak, kakor ga je prorokoval Marks, tako je tudi del socijalističnih strank, razun komunistov revidiral svoj program in ga prilagodil življenjskim razmeram.

Delavstvo ne more v siromaštvu čakati dneva revolucije, ki bi mu prinesla moč v roke.

Proletarijat je bil prisiljen, da si je v dnevnem boju s kapitalisti, pribojeval ugodnejše gospodarsko stališče.

Kot glavno bojno sredstvo so pa služila strokovna društva. Na ta način so dobila strokovna društva veliko privlačno moč za delavstvo, ker le potom njih je mogoče doseči boljše življenjske in delovne pogoje.

Socijalna demokracija je znala vpreči strokovna društva v svoj politični voz, ter jih priklopiti političnim idejam. *Toda tudi v socijalni demokraciji je nastal boj v naziranju, so li strokovne organizacije le sredstvo za dosego boljših življenjskih razmer, ali so le bojne organizacije za razredni boj.*

V takozvani večinski struji je zmagovalo več ali manj naziranje, da so strokovne organizacije le sredstvo, da si proletarijat zboljša svoj gmotni položaj, samoobsebi umevno pa podpira politično organizacijo, ki bije razredni boj.

Komunisti te teorije ne priznavajo, oni poznajo le teorijo razrednega boja, ker so svoje strokovne organizacije direktno podredili političnemu vodstvu. Kako daleč so prišli s to svojo taktiko, je pokazala že preteklost uči nas pa tudi sedanjost. Drugi narodi so pustili to taktiko pastí po dolgoletnih izkušnjah, ter so po-

stavili strokovne organizacije na edino pravo stališče na gospodarsko podlago.

In mi! Zbog naših posebnih razmer ne moremo vstopiti v politične organizacije in še danes je položaj tak, da tega svojega naziranja ne bomo revidirali. Delo za socializem ni mogoče uniformirati. Marks sam prizna, da so razmere v raznih deželah različne, različna morajo biti tedaj tudi pota. Med tem, ko so imeli drugi narodi, od katerih je prišla socialna misel k nam, že visoko razvito kulturo, široko razvito narodno prepričanje, mi vsega tega še nismo imeli. Taka internacionala bi pomenila za nas vedno hlapčevstvo. Naj nam komunisti ne skušajo oprekati, mi poznamo človeške slabosti ravno tako dobro, kot oni sami. Boj za obstanek je nekaj naravnega in preko tega tudi komunisti ne bodo prišli. Mi smo do dna svoje duše prepričani, da bi kulturno visoko stoječi drugorodni proletarijat enostavno udušil naš proletarijat. Recimo samo, da bi se odprle danes naše državne meje drugorodnemu proletarijatu, ali mislite resno gospodje komunisti, da bi bil naš proletarijat še ravnopraven. Roko na srce gg. komunisti in priznajte lojalno, da bi v tem trenutku, ko bi prišli k nam Francozi in Nemci, francoski in nemški proletarijat, bil naš proletarijat samo sluga kulturno višje stoječih francoskih in nemških proletarcev. Ali mislite, da bi šel nemški proletarec pri nas ceste pometati? Ne!

On bo vzel najboljšo službo, naš bo pa vozil gnoj.

Pri vsem sočustvovanju za trpeči proletarijat drugih narodov je nam naš jugoslovanski najbližji. Naša iskrena in popolna ljubezen more veljati prvo našemu domačemu trpinu. Pri primeroma nizkem kulturnem stanju našega proletarijata je nam v prvi vrsti skrbeti, da ga dvignemo na višjo kulturno stopnjo v roko s tem pa gre, da mu zasiguramo in priborimo boljši gospodarski položaj. Sistematično zamišljeno delo traja sicer delj časa, toda vodi gotovo k cilju.

Prepričani smo, da naša pot komunistom ne ugaja, ravno tako pa naj bodo prepričani, da se ne strinjamo z njihovo taktiko. Res je, da lačen pes grize, res je pa tudi, da bo za lakoto vzgojen in v revščino namenoma pahnen proletarijat bore malo pripomogel sovjetom do moči. Taka taktika, gg. komunisti, je zločin nad človeštvom.

Odkrito, in možato smo povedali svoje prepričanje. Strahu ne poznamo, toda najvišji zakon nam je dobrobit našega članstva.

Ni smotreno delovanje, ako se proletarijat bega, ki še ni v stanu razločevati vse faze socialnega gibanja.

Smotreno delo smatramo mi ono delo, ki pripravlja svoje članstvo, duševno in gmotno, da bode gotovega dne sposobno fakično prevzeti zgodovinsko določeno mu nalogo.

Strogo strokovna organizacija da svojemu članstvu potrebno samozavest, gospodarski boji ga naučijo bojevati se disciplinirano in dosledno.

Strogo strokovna organizacija odpre svojemu članstvu oči, da gleda pravilno vso gnusno politiko meščanskih strank, ki mu pokaže takorekoč vidno pot, po kateri naj hodi, da se izvije iz rok kapitalizma in vseh njihovih priveskov.

Ali mi s takim delom zaviramo potek zgodovinskega razvoja?

Da se pa ne strinjamo, milorečeno, z včasih pustolovsko taktiko nekaterih nerazsodnih in reelnejše življenje nepoznavajočih mladičev in abnormalnih ljudi, s tem vendar ne delamo proti proletarijatu.

Ako imamo vest in hočemo biti za svoje delo odgovorni našim članom, ga vendar ne moremo in ne smemo tirati v pogubo. Govoriti o kaki zahrbtnosti in hinavstvu je čisto navadna laž, vržena med železnice samo radi tega, da bi pridobila nekaj omahljivev in razbili naše društvo, kot to prorokujete že od postanka, da bi tako napolnili svoje zrahljane in redke vrste.

Mi gremo tudi v bodoče, po začrtani poti, ne glede na to, kaj porečejo gotovi hujskači in ljudski zapeljivci.

Mi poznamo nam dano nalogo, to nalogo bomo izpolnili, ker hočemo in je naša najsrčnejša želja, da bodo naši člani zmožni izpolniti zgodovinsko nalogo. Proti pustolovčinam pa bodemo nastopali z vso doslednostjo in brezobzirnostjo. Vzgjati in ne hujskati, graditi in ne podirati je naša deviza. Ne z lačnimi, raztrganimi in gospodarsko izmozganimi člani dosežemo svoj končni cilj. Z gospodarsko zasiguranim, kulturno naobraženim in socialno samostojnim, dopolnimo in izpolnimo zgodovinsko nalogo. Dotlej pa delati in graditi! Pika!

Okrožnica vsem službenim uradom.

Štev. 28-1—pređs.

Ljubljana, 16. avg. 1923.

Ponovno se širijo vesti, da izbruhne v bližnjih dneh žel. stavka in morda tudi splošna stavka delavcev.

Kot vzrok stavke se navajajo težke gospodarske razmere, ki jih osobje preživlja.

Ravnateljstvo smatra za svojo dolžnost, da opozarja vse osobje, naj se ne da po brezvestnih hujskačih zavesti v nepremišljena dejanja.

Namen, ki ga hoče zapeljano osobje doseči s stavko, se z njo ne doseže.

Zboljšanje gospodarskih razmer osobja, torej zvišanje prejemkov, se s stavko ne doseže.

S stavko se zadaja državi tolikšna neposredna in posredna škoda, da se zaradi nje mora vprašanje zvišanih prejemkov neizogibno odložiti.

Vnobeni državi ni železničarska stavka nikoli uspela. Stavkovci takoj prvi dan zgubijo simpatije vsega drugega ogromnega dela naroda, ker se čuti občutno oškodovan po sovražnem dejanju manjšine svojih sodržavljanov — stavkovcev.

Naša država je dosti močna, da zlomi tudi najbolje organizirano stavko. In ko ga zlomi, so onesrečene silne množice zapeljancev in njih nedolžne družine, ki izgubijo svojo skorjo kruha.

In država, ki ji stavka povzroči ogromne stroške — odkod naj po najboljši volji vzame dohodke za povišanje plač?

Danes vsakdo ve, da je regulativ draginje vrednost valute, ozir. države, a valuta mora posamezna država spričo velikih težav splošne evropske in svetovne gospodarske situacije obdržati na višini in jo popravljati le, če tujezemstvo vidi v njej urejene in solidne razmere.

In kako naj naša država obdrži valuto na višini, če jo železničarji s stavko — a to je največji nered v državi — siloma rušijo!

Kaj bi osobju koristilo, če bi mu država po končani stavki zvišala prejemke, ko pa je s stavko samo poslabšalo valuto in povzročilo ponovno silno zvišanje draginje?

Stavka torej nikakor ni pravo sredstvo za dosego namena, t. j. za zboljšanje gospodarskega stanja osobja, ampak je na škodo namenu.

Država resno dela za zboljšanje gmotnega stanja osobja. To ni nobeno prazno varanje in obetanje, ampak je resnica, da se s 1. oktobrom uveljavi zakon o prometnem osobju, ki bo gmotno pomagal železniškemu osobju.

Če je osobje že zdaj čakalo in potrpe, naj potrpi še malo časa. To je domoljubna dolžnost vsakega posameznega državnega uslužbenca, a vrhu tega je to tudi njegova osebna in gospodarska potreba. Zakaj nikar naj se ne zavaja osobje, nikar naj ne vara samega sebe, kazoč

na boljše plačilne pogoje zasebnih uslužbencev in zasebnega zaslužka. Tudi zasebni zaslužek je odvisen od rednega funkcioniranja državnega uradniškega aparata zlasti železnic. Če železničarji s stavko rušijo to redno funkcioniranje, onemogočajo tudi sebi nadaljnje življenje, razen tega pa, kdor se je posvetil železniški službi, temu je bil ta kruhek, čeprav je skromen, zmerom mil in se ne more drugje dobro počutiti, dokler se končno ne povrne v znani in priljubljeni krog dela — izvržek pa, ki seje sam nemir med vestne domoljubne in svoji službi z ljubeznijo vdane železničarje, naj sam uskoči, ker ga tu ni treba.

Ravnateljstvo je prepričano, da bo oboje razumelo ta očetovski apel in se ne bo dalo po brezvestnih hujskačih zapeljati v nesrečo in goljufati po lažljivih prerokih in hinavskim vodjem, ki so še vselej ob odločilnem času zapustili zapeljane množice, da so si rešili glavo in svoje koristi na varno — ampak bo poznalo svojo domoljubno dolžnost, svoje prave osebne koristi in bo ostalo na svojem mestu in sicer tembolj, ker bo v najkrajšem času rešeno, povoljno rešeno vprašanje gmotne pomoči za vse oboje.

Vsem službenim načelnikom naročamo, naj to okrožnico dokazno priobčijo vsemu oboju, a razen tega naj jo razbesijo na večjih in razširjenih službenih uradih tudi na več krajih.

Šef inšpektorata drž. žel.

Negovetič.

K tej okrožnici si dovoljujemo sledeče pripomniti:

V tem trenutku ko to pišemo, nam sploh ni ničesar znanega o kaki namerani stavki železničarjev ali celo delavcev. Gotovo je pa eno, da te vesti širijo ne železničarji, člani kapitalističnega izraela, da lahko s to špekulacijo brezobzirno zvišujejo cene neobhodno potrebnim življenjskim potrebščinam. Ravnateljstvo je zaenkrat nasedlo kapitalističnim špekulantom. V toliko naše mnenje!

Nadaljna vsebina okrožnice je pa taka, da je neobhodno potrebno, da se z njo nekoliko pobližje pobavimo.

Gospodje, ki so blagovolili izdati to okrožnico, so popolnoma dobro poučeni, da je položaj železničarjev v prečanskih krajih nevzdržen, da trpi duševno in fizično radi neurejenih pravnih in službenih odnošev, a da trpi na neenakosti službenih prejemkov, da se nahaja v ex lex stanju že celih pet let in da je ravno toliko let njihov klic po odpravi teh nevzdržljivih razmer ostal glas vprijočega v puščavi.

Nešetokrat smo na shodih in v časopisju dopovedovali, da je železniški promet, fundament države in ključ zamotanega valutnega problema. To so povdarjale tudi vse neštete deputacije pri različnih državnih merodajnih osebah ob različnih prilikah. Povdarjali, prosili in rotili smo pa tiste merodajne činitele, da morajo biti železničarji, če hočemo, da bo železnica res to kar mora biti, tako preskrbljeni, kot značaj službe in važnost železnic to zahteva. Obljubili so, da obljubili so in zopet so obljubili in še danes po poteku petih let te obljube niso izpolnjene. Pesek v oči je bilo do danes vedno naše plačilo. Izbegavanje železničarjev od strani raznih politikov so bila in so še danes na dnevnem redu. In vzpričo vseh teh dogodkov je ostal železničar potrpežljiv le iz ljubezni do države in njenega procvita. Žalibog se je pa ta globoka ljubezen izrabljala od vseh merodajnih činiteljev v škodo uslužbencev, kot se danes od kapitalističnih provokaterjev in špekulantov propagirana stavka izrablja zopet v škodo uslužbencev. In zopet se v okrožnici apelira na našo potrpežljivost. Še smo potrpežljivi navzlic dejstvu, da vidimo in občutimo, da se nam vsaki dan godi slabše, da imajo dobiček od rednega prometa le špekulantski kapitalisti in druga taka svojata, ki se nahaja v naši državi, nima pa dobička država in ž njo vred železniško uslužbenstvo. Zato cene rastejo in valuta pada! Sedaj pa še glede stavke same kot take.

Stavka je edino in najskrajnejše orožje za doseganje zahtevanih ugodnosti od strani štrajkujočih. Stavke so ravno toliko stare od kar se je človeštvo jelo zavedati, da mora vladati med njimi ljubezen, enakopravnost in svoboda.

V kolikor so stavke dosegle svoje uspehe, z okrožnico nočemo polemizirati, dovolj je dokaz, da se prizna, da so se vršile in da so jih vršili do danes vedno tisti, ki so se čutili zapostavljene, brezpravne in teptane, ki so bili primorani poseči po najskrajnejšem sredstvu, ker drugega izhoda ni bilo. O upravičenosti stavk pa samo to! Do danes še nismo ne čitali, ne slišali in ne videli, da bi kedaj štrajkali bankirji, industrijci, verižniki, valutni špekulanti in buržuazijci iz enostavnega razloga, ker v to niso bili nikdar prisiljeni, ker vlada med njimi bratstvo, ljubezen in svoboda s pomočjo različnih vladnih režimov različnih držav in ne zadnjega režima tudi v naši državi. Vse ugodnosti železnic in njene uprave so po večini v rokah kapitalističnih molohov. V prvem in drugem razredu se vozeči zastojkarji pripadajo po večini temu razredu, med

tem ko se uslužbencem odteguje še to, kar imajo. Okrožnica napoveduje moč države, ki je v stanu zlomiti štrajk z najbrutalnejšo silo. To radi verjamemo. Taka grožnja bo pa popolnoma nepotrebna, kadar bo državna moč v stanu zlomiti nevzdržne in krivične odnošaje med posedujočimi in neposedujočimi in med državnimi nameščenci in vladnim režimom. Z isto ljubeznijo, kot smo služili do danes državi, hočemo služiti tudi vladnemu režimu, kadar bo odpravil iz naših vrst nesocialnost, brezpravnost in tiranijo. — Besedo imajo sedaj oni, ki so obljubili! Mi čakamo. 1. oktobra bo baje rešeno najkočljivejše vprašanje gospodarsko eksistenčne, pravne in socialne narave našega železniškega uslužbenstva, tako nam obljublja ta okrožnica. Obljuba dela dolg, to pripominjamo. Mi čakamo z potrpežljivostjo, kot do danes, hočemo čakati do 1. oktobra. Zahtevali ste do danes od nas še dolžnosti in potrpežljivosti. Evo je. 1. oktobra bomo videli, kedo je držal obljubo in besedo. Če ste pa nas potegnili v tej okrožnici, pomnite, da ste nas potegnili zadnjikrat. Prazen žakelj ne stoji po konci, napolnite ga, da bo lahko stal, da ne bo primoran zvrniti se ravno prvega oktobra.

Nočemo poslušati hujskačev in jih tudi ne bomo poslušali, naša ušesa hočejo poslušati Beograd, ki obljublja. Ali se mu bomo zahvalili ali mu bomo pokazali pesti, bo pokazalaa bodočnost.

Besedo imajo sedaj oni, ki so obljubili! Končna beseda ostane pač nam. -- Kakšna bo? Kdo to ve!!

Jubilej dela.

Redki, zelo redki so slučajji, da železničar od prometne službe slavi kak jubilej. Še redkejši pa so jubileji, ki ga slavi strojvodja. Malo jih je tako srečnih, da dočakajo trideset letni jubilej, bele vrane pa se nahajajo med učenci Stephensonovimi, ki bi slavili celo štiridesetletni jubilej.

In vendar smo danes v položaju pisati o štiridesetletnem jubileju, ki ga praznuje dne 22. t. m. med svojimi službenimi kolegi naš član tov. Ivan Doberlet, strojvodja južne železnice (sedaj državne).

Ne najdemo primernih besedij, da bi jih zapisali v znak spoštovanja možu, ki je štiri desetletja pazil in čuval nad milijone življenj, prevozil milijardne vrednosti svojega bližnjega, tvegaj svoje zdravje in svoje življenje ob vsaki priliki in ob vsakem času za korist splošnosti, vse svoje zmožnosti in vrline vcepljal dolga desetletja svojemu naraščaju, ki je ostal zvest naukom in navodilom svojega še ži-

večega in osivelega učitelja, ter krepak in zdrav na duši in telesu stopa kot aktiven član železniškega obrata v peto desetletje.

Če kedo, zasluži gotovo največje spoštovanje naš jubilar, redka prikazen vojne Evrope. Leta 1883. si je zbral današnji poklic, ter ostal zvest svojemu bivšemu gospodarju z prisego. Usoda pa je hotela, gotovo proti njegovi volji, da z jubilejem menja tudi svojega gospodarja.

Upamo, da mu novi gospodar ne bo zagrenil življenja in znal ceniti vrline in pridnost tovariša, ki nima sovražnikov, da bodo prišli vsi, ki ga ljubijo, v položaj, praznovati še njegovo petdesetletnico.

Ob njegovem jubileju se ga spominjamo vsi, katerim je ob vojnih grozotah s svojim prirojenim humorjem znal olajšati marsikatero bridko uro v dnevih pomanjkanja in trpljenja, katerim je bil zvest tovariš in dober svetovalec.

Spominjajo se ga tudi vsi oni, katerim je s svojo radodarno roko, ki je bila potrebnim vedno odprta, pomagal gmotno in moralno.

Dalje se ga spominjajo vsi, katerim je bil dober službeni učitelj in zagovornik njihovih pravic. Celo svoje življenje je svoj prosti čas posvetil vzgoji in napredku svojega stanu.

Jeklen po naravi, je bil mehkega srca kot malokdo. Ostal je samec le iz gole ljubezni do svojih starišev, katere je ljubil nad vse.

Dragi nam tovariš jubilar! Nimamo gmotnih sredstev, da bi te hvaležnosti primerno nagradili za trud in skrb, ki si jo doprinesel za čast in napredok našega stanu v tej dolgi dobi.

Sprejmi pa od nas in iz naših srca bratske čestitke k Tvojemu jubileju z iskreno željo, da Te usoda ohrani še dolgo vrsto let v aktivnih vrstah, Tvojih hvaležnih stanovskih tovarišev in prijateljev. Čast delu! Slava Ti!

Nekaj odgovora.

Zadnja ponesrečena 24urna železničarska stavka ne pusti mirno spat izvestne ljudi. Zgražanje na vseh koncih in krajih. Enkrat ti izvestni zavestni zapeljivci blatijo posameznike, skupine, ter je tem demagogom tudi naše društvo prav srečno izbrana tarča, da s svojo demagogijo zakrijejo lastne grehe.

Preveč imamo izkušenj za seboj, tudi preveč žrtev imamo zaznamovati, ki so sad vašega brezmišelnega dejanja in hujskanja že iz polpretekle dobe.

Dokler bodo propagirali stavke na železnicah ljudje, ki imajo radi svojega zlobnega namena na vesti mnogo nesreč-

nih železniških družin in uslužbencev, toliko časa ne zaupamo. Žal nam je za one poštene in idealne železničarje, ki v svoji naivnosti niso dovolj spoznali frivolno igro aranžerjev železniških stavk iz polpretekle dobe, da so jim sploh nasedli. Po stari svoji navadi so pošiljali v ospredje gibanja tovariše, da tako zakrijejo vsaj na javnost svoj pravi namen.

Krinko z obraza gospodje okrog »Strokovne Borbe«. Poglejmo si enkrat iz oči v oči! Povemo Vam, da se Vam za enkrat ni posrečilo strojevodje državne železnice izrabiti za žrtve, kot je bil to slučaj pri zadnji železniški stavki v Jugoslaviji. Koliko strojevodij drž. železnic se še danes potika po različnih tovarnah brez dokumentov, brez pravic, brez pokojnine z obubožano družino le po Vaši krivdi. Ali ste hoteli, da zopet strojevodje pozabijo na doprinešene žrtve preteklosti, prevzamejo vodilno vlogo stavke in nosijo edini odgovornost, kot je bil to doslej po Vaši nepremišljenosti običaj, da smo bili dober krivec pri zapisnikih preiskovalnih komisij vsem kategorijam, ker vlak ni vozil.

Zanika se nam dosledno važnost naše kategorije od vseh strani, pri zadnji stavki smo bili na podlagi preiskovalnih zapisnikov najvažnejša kategorija. Izrekli smo se solidarni za stavko ali za delo. Če pa kukavicam nismo hoteli služiti za bramben ščit, smo postali v očeh zdemagogizirane gospode krumirji! Sfantaziranim gospodom te psovke ne štejem niti v zlo, ker kakor so bila nepremišljena do sedaj njihova dejanja, tako so nepremišljene tudi njihove besede. Gospodje s svojimi nepremišljenimi dejanji, ste vrgli železničarski pokret in pomen strokovnih organizacij za desetletja nazaj in mnogo truda, poštenega truda bo treba, »brez Vaših fantastičnih nasvetov«, da zamujeno popravimo. Propagirati neodvisnost, potem ko se je neodvisnost frivolno teptala in zgubila, to znajo samo ljudje brez možganov ali brez poštenja in sramote.

Ljudem pa, ki streme za žrtvami in ničesar drugega, potem pa te žrtve puste na cedilu, ne bomo sledili.

Prepričani smo, da dosežemo svoj cilj s poštenim smotrenim in vztrajnim izobraževalnim delom, ker le boljši človek nam prinese boljšo bodočnost.

Da smo šli na to pot, ki je edino prava, nam je narekovala Vaša surova brezobzirnost in cinična brezvestnost polpreteklih avantur. Temu naziranju se gotovo prej ali slej pridružite, čimprej tem bolje za železniški stan in splošno delovno ljudstvo. Takrat še le Vam bomo zaupali! Dotlej Vam pa enkrat za vselej odrekamo sposobnost in uspehi vaših metod, da pri-

peljete železniški stan vsaj na ono mesto, na katerem je stalo pred Vašimi započetiimi avanturami. Bodočnost naša leži le v boljšem človeku! Kapito!

Gospodu Marcelu Žorgi in Strokovni borbi.

Napadi v »Strokovni borbi« in konventiklij g. Žorga po različnih zakotnih gostilnah in namišljenih sestankih zaupnikov baje vseh železničarjev na mojo osebo imajo edini namen zrahljati močne vrste društva strojevodij. Želim le obilo sreče pri »pogoreto«!

Strojvodjem je itak že znano, da se zaganja Marcel iz različnih motivov v naše društvo, ki imajo mnogo nesramnega in osebnega obiležja.

G. Žorga je sanjal pri opoldanskem odmoru v »Delavskem domu« na Turjaškem trgu, da je postalo društvo strojevodij naenkrat močna sekcija »Neodvisne žel. organizacije v Ljubljani«.

Ko se prebudi je razočaran zaklical: prokleti Dežman, sedaj me je pa ukanil, zakaj nisem takoj pri ustanovitvi tega društva vse skupaj razbil, in jaz bedak sem še pobijal delegate na konferenci »Saveza železničara v Zagrebu«, ter s tem k ustanovitvi še pripomogel.

In niti sklep tajne seje v Delavskem domu se ni uresničil, da postane moj brat Jaka Žorga tajnik društva strojevodij. — »Ta prokleti Dežman!« Ni se pustil več!

Pa k stvari! G. Žorga me blati, češ, da sem izdal stavko na policiji. Med člani agitira, češ tacega predsednika imate, ki Vas izdaja na policiji. Namen je prozoren! Udari, razbij!

G. Žorga, naši člani imajo toliko inteligence in prisotnosti duha, da jih take laži in zlobne zahrbtnosti, ki so prirojene samo omejenim ljudem, niti ne vznemirjajo. Oni vedo sami tudi brez predsednika, kaj je prav in kaj ni prav; zato ne potrebujejo tudi prav nobenega Žorgata, da bi jim možgane kisal. Tudi so toliko inteligentni, da dobro vedo, da če kaj hočejo, da se zato ni treba njim in ne njihovemu predsedniku plaziti okoli policije.

Koliko je resnice na celi stvari.

Na seji dne 1. VIII. se je določilo mene in tov. Klembasa, da poskrbiva na policiji podaljšano policijsko uro za gostilno Keršič v Sp. Šiški za predkonferenco za dan 4. VIII. 1923 in za 5. VIII. podaljšanje policijske ure za restavracij »Bellevue«, za prireditev družabnega večera. Oboje ob priliki obč. zбора, ki se je vršil dne 5. VIII. 1923 v »Mestnem domu« v Ljubljani. Vsak pameten in razsodeč človek bo uverjen, da se je to moglo sto-

riti, da ne bi imelo društvo nepotrebnih stroškov za prestopke zakona. Izvršila sva samo dolžnosti, ki jih je nama naložila odborova seja. Eno napako sva pa napravila s tov. Klembasom, namreč držala se nisva službene poti s tem, ker nisva zaprosila v prvi vrsti za avdijenco pri gosp. Žorgi in za dovoljenje, da smeva na policijo.

Radi tega sta proglasila »Strokovna borba« in g. Žorga ta korak za izdajstvo stavke na policiji.

Taktike hlinjenja, gospod Žorga, jaz ne poznam; to so vajeni samo Vaši učitelji in organizatorji in Vi, ki ste podpirali vsak pokret, ki je šel v škodo železničarjem, ko se je radilo za novac! Toga gosp. Žorga kod nas nema! Ako potreba oču dokazati!

Vprašam pa vodstvo Neodvisne žel. org. in njenega generala Žorgo, kaj pa ste storili dobrega in koristnega za železničarje? Konstatiram, da mnogo gorja, jeze, žalosti, delavstvu in železniškim družinam vseh kategorij, ki ostanejo strojevodjem v dobrem spominu. Do sedaj niste gradili, ampak podirali in skušate še podirati to, kar drugi ustvarjajo.

Zbog Vaše nesramne gonje, ste pahnili železničarstvo nazaj za celo generacijo in takim pustolovščinam hočete, da naj sledimo ali se zanje navdušujemo. — Stokrat ne!

Tovarišem članom pa priporočam, da sodijo sami, ali je pisava »Strokovne borbe« in konfuznost g. Žorgata železničarjem v korist ali ne.

Če se odločite za drugo, potem samo pljunite na nesramno podlo obrekovanje in laži, ki jih raznašajo ljudje, ki ne priznavajo najprimitivnejšega čuta dostojnosti n obzira do osebne časti.

Gospodu generalu Žorgi pa samo to: obsodili ste na smrt na neko drevo tov. Klembasa in mojo malenkost, pregovor pa pravi: kdor laže, tudi..... no ja, obešal ne bo.

Pavel Dežman.

predsednik društva strojvodij.

Vabilo na jubilej. •

VSEM ČLANOM!

V soboto dne 22. septembra ob 8. uri zvečer priredi naše društvo 40letnemu jubileju tov. Ivanu Doberletu, strojvodji juž. žel. častni družabni večer v dvorani hotela »Tivoli«.

Pripeljite družine s seboj! Vstop prost! Vstop prost imajo tudi vsi njegovi prijatelji in čestilci nečlani!

Tovariši, pokažimo s svojo udeležbo, da znamo ceniti redke jubileje v naših vrstah!

Posebnih vabil se ne bo razpošiljalo.

Parna lokomotiva.

2. Okvirne vezi in ojačenja.

Obe platnici okvirja sta na konceh prečno zvezani druga z drugo ter tvorita skupno celotni okvir. Vendar pa za zadoščnost trdnost okvirja to ne zadošča. Tudi med obema skrajnimi zvezanci mora biti okvir prečno utežen, da se v vezeh preveč ne zrahlja. Na gotovih mestih, kjer okvir več nosi, se mora temu primerno ojačiti in sicer bodisi platnica kot taka ali pa s posebnimi ojačilnimi ploščami. — Končni zvezi pri okvirju sta glede enakosti odvisni od celotne zgradbe in namenu lokomotive. Ako želimo, da naj stroj vozi vedno v pravi kot v nepravi legi vlaka, potem si izvolimo tendrovko kot pripravno tipa. Ta ima potem bistveno enaki obe prečni vezi na konceh, kajti obe imata vlečno in odbojno nalogo. Končnici sta iz U-železa ali iz plošč — ojačeni prečno z različnimi kotnimi železi. Takozvano oprsje nosi nato odbojnika, kavelj in sponko, svetilki, stopnice z držajem itd. in sicer na sprednjem in zadnjem koncu stroja. — Lokomotive, ki vozijo poglavito samo v pravi legi z dimnikom naprej imajo tpzv. zalogovnik. Sprednje oprsje je pač prirejeno kot pri višji omenjenih tendrovkah, zadnje pa je prirejeno za zvezo z zalogovnikom. Imamo seveda več načinov teh zvez — bistveno so pa vse tako prirejene z ozirom na trdnost okvirja, da so kot sprednje čelno bruno močno pritrjene na okvir in utožene s pomočjo kotnih želez.

V zadnjem času, ko se gradi lokomotive povečini z notranjimi okvirji (znotraj koles), se mora oprsja zelo močno utožiti prečno in deloma tudi postransko (koso), ker sta glavni platnici mnogo ožji kot pa razdalja med sredinami obeh odbojnikov, kar pri zunanjih okvirjih odpade radi skorajšnje enakosti razdalj.

Vmesne zveze niso samo prečna utoženja, temveč običajno tudi prirejene tako, da obenem nosijo kot srednja opora kotla. Zveza obstoji običajno iz vmesne plošče, ki sega od platnice do platnice in je s pomočjo dveh kotnih želez pritrjena na vsako platnico. Število prečnih vezi je odvisno v glavnem od dolžine okvirja in velikosti valjastega kotla.

Sprednji kotelni nosilec je zelo trdo spojen s kotlom, ki se lahko na ta način razteza prosto nazaj proti pokončnemu kotlu, ki je zopet premakljivo obešen ali postavljen na okvir. Spredej pa, kjer so pritrjeni na okvir tudi valji z delitelji vred, mora biti okvir silno trden, da krepko vzdrži sunke, povzročene po betnih gibih, ki se razdele po celem stroju. Sprejemali-

šče teh sunkov mora biti tedaj najbolj trdno.

Pokončni kotel je pritrjen na okvir na razne načine. Razlikujemo n. pr. uredbo, da se lahko pokončni kotel ob raztegu kotla pomika obojestransko na posebnih sankah nazaj. Nosilec, ki počiva na sankah in jih objema, se imenuje objemni nosilec. Drugje je zopet pokončni kotel nihajoče pritrjen z nihalnimi nosilci. V prvem slučaju so na okvirju prirejene vodoravne sanke z kovinasto srednjo lego, kjer se pomikanje izvrši. Kotel počiva tako, da se pač hotel lahko pomika, zato pa se ne more dvigniti. — V drugem slučaju vežejo krepke pokončne podloške kotel z zadnjim koncem okvirja. Dvig kotla je onemogočen z krepkimi obratnimi čepi. Nihalni nosilec je boljši in se je iz Amerike razširil po celi Evropi.

Dalje je ojačen okvir pri izrezih za osišča iz litih jeklenih ali pa iz kovnoželeznih plošč, da ga varujejo zloma. Za utoženje spodnjega otvora osiščnih izrezov so uporabljana takozvana podvlačna železa ali podvlačniki. (Dalje prih.)

Mehanično in tehnološko obdelovanje kovin.

Valjanje žice se izvršuje s pomočjo tkzv. tria, ki sestoji iz kratkih valjarjev, vrtečih se z veliko brzino. Prva dva valjarja imata več kalibrov, najpogosteje 5 štirioglatih in 1 okroglega. Ostali valjarji imajo en sam kaliber in sicer prva skupina štirioglata, druga skupina okrogle oblike. Zadnja je ona, kakršne debelosti žice si želimo. — Valjamo seveda istočasno na vseh valjarjih, da se stroj izrabi in da se ne gubi časa. Nato se žica navije in pušči shladiti.

Mannesmanove cevi so valjane na posebn način. Običajne valjane cevi so napravljene iz železne pločevine, ki se jo zavije in v špranji zavari vzdolžno. Potem se jo kalibrira med primernimi valji v silni gorkoti. Cevnem ustju nasproti je nameščena navpično na valjarja jeklena, stožasta palica z nekoliko manjšim premerom kot je kaliber. Ako je potrebno, se cev kalibrira večkrat tudi z primernimi stožčastimi palicami, ki zravnavajo notranji premer. To trajaa dokler cev ne zadobi zahtevane oblike.

Mannesmanovo izdelovanje cevi. Bratoma Maxu in Reinhardu Mannesmanu se je posrečilo iznajti mnogo boljše, cenejše in hitrejše valjanje cevi. Jeklo, namenjeno za cevi se razširi močno skuje v valjasto obliko na polno. Seveda se lahko izdelujejo cevi od debeline svinčnika do preme-

ra 1 m in dolžino do 30 m ter so lahko na obeh konceh odprte ali zaprte. Cevne stene so povsod popolnoma enako močne, cev sama je pa skoraj šestkrat trdnejša od navadnih cevi. Cevi so toliko trdnejše radi tega, ker so posamezna vlakna pri valjanju zavita spiralno in prepletena, kar daje večjo trdnost. Špirale so strmejšje na površju cevi, kot znotraj.

Mannesmanove cevi se valjajo na posebni način. Medtem ko imamo pri navadnem valjanju dvoje valjev, ki se vrtita k sebi in se kovina valja prečno na valjarju, je Mannesmanovo postopanje drugačno. Mannesman uporablja troje stožčastih valjarjev, ki se vrte vsi v eni smeri in valjajo kovino vzdolžno v smeri osi. Cevna luknja se tvori sama radi različne brzine jeklenih delcev pri valjanju, kar hočemo pozneje razložiti. Povod različni brzini delcev je oblika valjev. Jeklo se namreč dvojnó vrti. Najprvo se vrti okoli lastne osi in potem še v špiralni obliki radi stožčaste oblike valjarjev. Kot rezultanta obeh vrtenj je nekako tlačenje jekla v vedno ožji prostor med valjarji, se s tem zdaljšuje, tanjša in se dela v sredi duplina, ker se delci na površini mnogo hitrejšje vrte nego v sredini. Zato izstopa jeklo iz valjev z svojo površino mnogo hitrejšje, jedro pa vedno zaostaja ter se more iz tega vzroka napraviti v sredi duplina. Celi valjavni stroj sestoji iz treh stožčastih valjarjev, ki imajo proti sredi naklonjene osi. Valjarji se vrte istosmerno ter tvorijo nekak lij medsebojno. Ta lij pride od široke strani jeklo za cevi. Vsaki valjar je na širokem koncu zakončen z kratkim pravnim valjarjem. Površina valjarjev je vijačno zrezljana po stožcu, ostali del je gladek. Valjarji se vrte z silno brzino v eno smer.

Mannesmanova cev je zunaj po valjalnem procesu gladka, znotraj razkava, špiralno zavita in se nato z posebnimi trni izgadi.

Pogon za Mannesmanove valjarje daje 400 KS močan stroj z velikom ravnotežnostnikom, ki daje stroju silno enakomerno moč. Gonilni stroj se spoji z valjarji samo za čas valjanja; spojitev oskrbuje posebna spojka.

Curenje lokomotivskih kotelnih cevi.

Ena zelo pogostih in pri vseh železniških upravah ponavljajoča se prikazen je takozvano curenje kotelnih cevi. To zelo pogosti in pri vseh upravah nastopajoči kotelni nedostatek, ki bistveno upliva na delovanje stroja se seveda različno

razlaga in skoraj pri vsaki železniški upravi imajo kak drug vzrok kot izvor temu zlu. Nekateri trde, da je slabo delo kotljarjev pri vstavljanju cevi vzrok temu, vendar pa leži bistvo curenja cevi vse drugje, četudi igra ravno kakovost kotlarskega dela svojo važno vlogo pri celi zadevi. Gotovo je tudi, da brezprikorna manipulacija strojnega osebja med vožnjo pri kurjenju mnogo pripomore k omejitvi cevnega curenja, medtem ko slabo ravnanje z ognjem zelo pospešuje ta pojav pri cevnih kotlih.

Pri zakurjenju lokomotive imajo cevi gotovo višjo temperaturo kot vzdolžni kotel kot tak, ker vendar prehajajo kurilni plini skozi cevi v dimnico. Cevi se vsled višje toplote močnejše raztegajo in izvajajo tlak na cevne stene, kar se osobito čuti na cevni steni v peči, ki je kot znano manj trdno pritrjena kot ona na dimniški strani. Cevna stena sama se zopet drugače razteza, ker je prvič ponavadi iz bakra in drugič v njenem spodnjem delu bolje pritrjena kot zgoraj. Deformacija se tedaj vrši v dveh smereh in rezultate smeri v oba gorenja kota. To se opaža v podolženju cevi v navpičnem pravcu. Kot posledica trajnega upliva deformacije vsled gorkote nastopi izguba prožnosti cevnih koncev in s tem razrahljanje trdne zveze cevi s cevno steno. Ko je celotni proces dosegel gotovo mejo razrahljanja se pojavi curenje cevi, ki se ga ne da trajno več odpraviti niti z ponovnim valjanjem cevi, niti drugače ne, kot samo z zamenjavo slabih cevi. Saj je znano, da nastopi baš curenje cevi pri novo vstavljenih in sveže narobljenih ceveh silno redko — ker je zveza cevi z cevno ceno še nova, sveža in premalo razrahljana. Ako pa se pridruži popisanim pojavom še snovanje kotlovcá v večji meri, nastanejo še vse večje temperaturne razlike in curenje cevi se pojavi še poprej.

Taki pojavi, ki so odvisni kakor smo pravkar slišali v prvi vrsti od kakovosti oziroma trdosti vode in od kakovosti kotelnega in cevnega materiala, se ne dajo odpraviti drugače, kot z izmenjavo cevi. Izkušnje dolgotrajnih opazovanj so tukaj merodajne. V enem kurilniškem okolišju se pojavi curenje leto dni; po drugem okolišju pa komaj v poldrugem letu po izmenjavi cevi. Vsako kurilniško vodstvo mora z to dobo računati, ter mora skrbeti za to, da se po poteku gotovega števila mesecev in dni smotreno vse cevi ali pa gotov del izmenjajo. — S tem se curenje izdatno omeji, ker se je cevi pravočasno izmenjalo. Izmenjalna doba je naravno odvisna od kakovosti vode v prvi vrsti, potem pa od kakovosti cevi. Večno valjanje cevem

več škodi kot koristi — curenje pa pravzaprav ne ustavi dalje kot za dobo par dni. Vsaj izkušnje to potrjujejo.

Veliko vlogo kot povzročitelj curenja cevi igra tudi slaba manipulacija z kotlom pri ohlajevanju in pri pranju. Če se kotel hladi, nastaja skrčenje vsled padanja temperature. Peč se sama veliko hitreje ohlaja in skrči, kot cevi. Previdnost je tu zelo na mestu. Želeti bi bilo, da bi se najprej napravil rezervni ogenj in ta počasi zamrl, da bi padanje temperature ne bilo prehitro in preveliko. Pri pranju z mrzlo vodo mora biti kotel popolnoma mrzel, ravnótako se ne sme gorkega pranja izvršiti z gorkejšo vodo od 60—70°. Od pravnega postopanja pri pranju je odvisen položaj kotla.

Med vožnjo se pojavi curenje cevi samo, kot posledica nepravinega kurjenja in napajanja kotla. Drugega vzroka tu ni. Tudi napajanje z enim samim injektorjem ni baš priporočljivo. Znano je, da prihaja voda v kotel injektorja hladnejša kot je ona v kotlu. Zato gre na dno kotla in seveda povzroči pri daljšem napajanju znatno ohlajenje cevi in s tem razlike v temperaturi peči in cevi. Ako pa krajše in menoma napajamo z desnim in levim injektorjem — koristimo s tem kotlu, cevem — in sebi, ker nas ne nadleguje stroj z tekočimi cevmi, ker je mučno dovolj voziti s slabim kotlom.

Smrtna kosa.

Smrtna kosa. Umril je dne 2. t. m. v starosti 78 let tov. Drogenik Matija, strojvodja juž. žel. v p. Močan po naravi je užival zasluženi pokoj celih 16 let in to po zvestem 40 letnem službovanju. — Umril je mož jeklenega značaja, ki je pripadal še oni generaciji strojvodij, katere redke posameznike še danes lahko vidimo s sivimi lasmi opravljati težko in odgovorno službo. Mnogobrojno spremstvo k zadnjemu počitku, je jasno pričalo, kako priljubljen je bil pokojni pri vseh svojih kolegih in predstojnikih. — Ob odprtem grobu mu je zapel v dušo segajočo žalostinko ad hoc sestavljen pevski zbor ravnateljstva juž. žel. — Slava njegovemu spominu! Preostalim naše sožalje!

Pofočilo o občnem zboru

»Društva strojvodij kraljevine Srbov, Hrvatov in Slovencev v Ljubljani«
dne 5. avgusta 1923 v »Mestnem domu«
v Ljubljani.

Predsednik tov. Dežman otvori občni zbor točno ob določeni uri, pozdravi vse navzoče, posebno pa polnoštevilne delegate vseh podružnic in zastopnika »Udruženja mašinovodij v Beogradu« tov. Dimi-

trije Strajkovića, strojvodja v Beogradu.

V svojem pozdravnem govoru je poročal o delovanju društva v preteklem letu, naslikal težkoče ustanovitve društva, ter se počuti ponosnim, da mora na prvem obč. zboru podati zadovoljivo poročilo. Poziva vse navzoče k vztrajnosti, ki je pokazala dosedaj zelo lepe rezultate, ter upa, da bo novo poslovno leto še bolj ugodno za razvoj in uspeh, ker mu bo dal današnji občni zbor nove smernice in moralno podporo. Zahvaljuje se pri tej priliki celokupnemu upravnemu odboru za zelo uvidno in uspešno pomoč in sodelovanje, ki je pokazal tudi v raznih odsekih, da je na svojem mestu. Zahvaljuje se tudi celokupnemu članstvu ki je znalo ceniti poverjeno zaupanje s tem, da se je zanimalo potom svojih delegatov za vsa važna društvena vprašanja. S pozivom na uspešno in plodonosno delo za procvit društva na občnem zboru, ki naj požene nove korenine za čast in dobrobit strojevodskega stanu.

Verifikacijska komisija, obstoječa iz tov. Štajerja in Slanovica ugotovi prisotnost vseh delegatov in s tem tudi sklepčnost občnega zbora.

Tajnik: tov. Rodič prečita dnevni red občnega zbora.

Tov. Orehek: stavi predlog, da se določi overovateljem zapisnika o občnem zboru tov. Štajerja in Slanovica (Sprejeto).

Tov. tajnik Rodič: Poroča podrobno o društvenem notranjem delovanju, ki ima zaznamovati jako lepe uspehe. Društveni odbor je imel nad 60 sej in društvena pisarna je odposlala in prejela nad 300 pisem. Število članstva narašča od dne do dne in smatra, da je prvi odpor sovražnikov premagan. Ideja nepolitičnosti se je zanesla tudi med brate Hrvate, ki jako gosto pristopajo. Društvo je gojilo pred vsem najintimnejše stike z bratskim društvom mašinovodij v Beogradu, ki bo v bodoče društvena centrala, če se razmere v tem pravcu razvijajo kakor so započete. Vsa društvena posredovanja na merodajnih mestih potom svojih voditeljev so po večini rešena zadovoljivo za društvo.

Društvo namerava za bodoče leto gojiti še intimnejše stike z enakimi društvi izven mej naše kraljevine. Dosedanji stiki se goje po večini s tovariši, ki so pred preobratom službovali med nami. Strogo se je društvo držalo v vsej svoji korespondenci, sejah, nastopih in sestankih nepolitičnosti društva, ter ima vsléd tega precej hudih a ne nevarnih sovražnikov.

Poročilo tajnika se je z odobravanjem vzelo na znanje.

Tov. blagajnik Sluga: je podal izčrpno jako točno in pregledno poročilo o

denarnem stanju društva, ki kaže veliko vestnost in natančnost v denarnem poslovanju. Omenja težkoče, predno se je moglo sploh v denarnem pogledu priti do rednega poslovanja. Ves denarni promet se vrši potom pošto čekovnega urada, tako da je vsaka izguba ene ali druge pošiljke onemogočena.

Društveni denarni promet je bil v tem prvem letu zelo obsežen, vse posmrtnine v smislu društvenih pravil so se izplačale kar najhitreje. Pohvalno omenja točnost tudi krajevnih blagajnikov, ki so s tem delo blagajnika samo lajšali. Tudi došle prispevke za tiskovni sklad je označiti kot razumevanje članstva za izobraževalno delo najpohvalneje. Žal, da je socialna beda marsikomu onemogočila položiti svoj obulus na altar stanovske zavesti in ponosa. Upa pa, da bo delovanje društva za prospeh in gospodarsko povzdigo strojevodij v prih. letu še bolj uspešno in vsaj deloma dovojevano, ki mu bo, če še obdrži dosedanje mesto, omogočeno podati na prih. obč. zboru še bolj ugodno poročilo.

(Opomba uredništva: Bilančni pregled prometa in stanja blagajne prinesemo prihodnjč.)

Tov. Benedikt: poroča v imenu Revijskega odbora, da so se našle vse knjige, računi in priloge v najlepšem redu in soglasju. Sprejeto.

Stavi predlog, da se da blagajniku in tajniku zahvala in zaupnica ter da se dovoli obema funkcionarjema za njihovo priznanje posebna nagrada iz društvene blagajne. O tem predlogu se razvije daljša debata. Večina je bila za najekonomičnejše postopanje z denarjem. Določi se sledeča nagrada: tov. tajniku 200 Din in tov. blagajniku 300 Din.

Tov. blagajnik Sluga ponujene nagrade ne sprejme, zadovoljil bi se samo s 100 Din. Sklene se da se ostanek, določen za blagajnika, nakaže tajniku. Tudi tajnik Rodič odkloni ta predlog.

Predlog tov. Sluga je bil sprejet, istotako predlog tov. tajnika Rodiča.

Tov. Klembas poroča za Redakcijski odbor o postanku razvoja društvenega glasila »Strojvodja«. Ena največjih težkoč s katerim se je list boril, je bila nezadostno sodelovanje članov pri dopisih, tako da je bil list večkrat ogrožen, da radi pomanjkanja primerne gradiva ne bi mogel iziti. Društveni odbor je bil prisiljen članke honorirati in se tako zadostno preskrbeti s potrebnimi članki.

Tov. Orehek ga prekine in vpraša za vzrok, zakaj niso prišli gotovi dopisi v list in očita, da uredništvo ne varuje dovolj uredniške tajnosti.

Tov. Klembas ugovarja ter utemeljuje svoječasen sklep, da se člankov z osebni napadi ne sme priobčevati.

Tov. Orehek se ne zadovoljuje ter je mnenja, da bi moral biti pismeno obveščen, ali pa potom listnice uredništva.

Tov. Zečić: razlaga pisavo za list, ter povdarja potrebo lista. Zlasti mu ugajajo članki strokovnega in izobraževalnega značaja.

Tov. Čepelnik kritizira, da je vsebina člankov klaverna in ne odgovarja volji članstva.

Tov. Breskvar: povdarja, da za članke ni dajati nagrade, da naj pisci istih ne zahtevajo, pač pa naj pišejo z vso dušo v prid društva.

Tov. poročevalec Klembas: ga zavrne z konstatacijo, da ga ne razume, ker je bil on prvi, ki je zahteval odškodnino za članke, ki bi jih pisal.

Sklene se, da se članki v smislu sklepa upravnega odbora honorirajo tudi v bodoče.

Tov. Čepelnik: Slišali smo poročilo predsednika, tajnika, blagajnika in redakcije, ki niso baš ugodna; govori zopet o listu, ki mu vsebinsko ne ugaja, ker je pomanjkljiv. Preide na pavšalna sumničenja proti predsedniku, in obdoljuje odbor, da je klavern in pomanjkljiv.

Tov. Orehek ga poziva, da se konkretnije izrazi. V zagovor na napade Čepelnika govore tov. Klembas, Zečić, Strajkovič in Črnigoj.

Tov. Smrtnik: Kar se tiče napadov Čepelnika pripominjam, da v začetku, ko se je društvo še le razvijalo, res ni bilo pravega zaupanja v vodstvo društva. Razvoj pa je pokazal, da je nezaupanje neutemeljeno, da je društvo razprostrlo svoje veje daleč naokrog po državi in da je združilo pod eno streho vse razdružene strojvodje cele Jugoslavije.

Tov. Dežman: Zavrača napade tov. Čepelnika, ki so neosnovani in nejasni. Jaz vem, da Čepelnika boli moja služba; hočem konkretnih dokazov.

Tov. blag. Sluga: Konstatiram, da Čepelnik ni član društva. Sicer pa ni meni in nikomur nobene stvari dokazal. Pripominjam, da le samo razdira. On je imenoval naše društvo društvo krumirjev. — Zahteva, da list i nadalje izhaja 1 krat na mesec.

Tov. Čepelnik: skuša opravičiti in utemeljiti svoj napad s ponovnim pavšalnim sumničenjem. Društvo, da si ni priborilo pravice intervencij pri ravnateljstvu, ter da je bila vsaka intervencija brezuspešna.

Tov. Dežman: Poziva, da se določeno izrazi napram vsakemu posebej, kaj je za-

krivil in da navede tudi konkretne slučaje. Pripravljen je takoj na licu mesta odstopiti, če se mu najmanjše dokaže.

Tov. Klembas: Ugotavlja, da list v početku res ni bil tak kot smo si ga želeli, zato pa se je bilo treba obrniti na osebe, ki so zmožne pisati za list. Če Čepelniku list tudi sedaj ne ugaja, potem pa naj on prevzame to delo. Razdirati je najlažji posel.

Tov. Orehek nujno poziva Čepelnika, da doprinese dokaze za svoja sumničenja.

Tov. Smrtnik smatra sumničenje Čepelnikovo za zahrbtnost. V tem smislu se izjavijo tov. Štefančič in Gale.

Tov. Zečič zahteva izključitev Čepelnika iz društva. **Tov. Gale** in **Klembas** ugotavljata, da je prišel Čepelnik na občni zbor po nalogu automata na Turjaškem trgu z namenom občni zbor razbiti, ter protestirata, da je Čepelnik navzoč.

Tov. Štrajković in **Bogdanović** pomirjujeta razburjenje.

Tov. Rodič očita Čepelnikovo namero društvo razbiti.

Tov. Gale navaja slučaj v stavki.

Predsednik da predlog za izključitev na glasovanje. Glasuje se poimensko potom overovljene prezenčne liste.

Za izključitev je glasovalo 396 delegatov, proti pa 39.

(Dalje prihodnjik.)

Iz organizacije.

Vse tovariše člane, ki se nameravajo prostovoljno in na lastne stroške udeležiti konference strojevodij v Beogradu dne 19., 20. in 21. septembra t. l. uljudno pozivamo, da nam javijo pravočasno, da lahko vse potrebno ukrenemo tako glede potovanja kakor glede prenočišč v Beogradu.

Priporoča se čimvečjo agitacijo k udeležbi te konference, da bo Slovenija častno zastopana. Do sedaj se je že nekaj tovarišev priglasilo, vendar je to število precej omejeno.

Na delo torej za strumen in jak nastop naše delegacije na konferenci v Beogradu.

Prejeli smo dopis nekega tovariša člana, v katerem izraža željo, da bi naš list prinašal tudi nemško pisane članke in dopise.

Ker obstoja svoječasen društveni sklep, da ima naše strokovno glasilo prinašati le članke, pisane v uradnem državnem jeziku, pozivamo tem potom vse tovariše člane, da nam po dopisnici javijo ali se zgoraj omenjeni sklep še nadalje vzdržuje ali ne. Prosimo v tem oziru res točen odgovor, ker bo to pismeno glasovanje edino merodajno tudi za bodočnost.

Ob sebi je umevno, da se bo pripoznal le večinski princip kot edino merodajen izid glasovanja, ter bomo v prihodnji številki o rezultatu glasovanja poročali.

VSEM TOVARIŠEM ČLANOM!

Da se v bodoče izognemo velikim posnim stroškom, se je odredilo, da na manj važne in ne nujne dopise v bodoče odgovarjamo v našem listu pod rubriko »Iz organizacije«. Pripravljeni smo otvoriti tudi rubriko za vprašanja in odgovore službene, organizacijske in tehnične vsebine. V bodoče bomo tudi redno poročali o uspehih, ki jih je priborilo naše društvo za posameznike ali celoto!

Tovariše prosimo, da to upoštevajo in se tudi poslužujejo zgoraj navedene ugodnosti, da tako lažje izpolnjujemo nalogo, ki smo si jo nadedli, da delamo z izobraževalnim delom za naš stan!

NAZNANILO!

Vse tovariše člane, ki se obračajo na društvo za različne intervencije v službenih zadevah opozarjamo, da pridejo društvene intervencije v poštev le takrat, kadar je službena pot uslužbenca ostala brezuspešna ali da na svojo vlogo ni dobil nikake službene pismene rešitve.

Kdor ni napravil v svoji zadevi prvo predpisane službene poti, mu tudi društvena intervencija ne more koristiti. Ker v takih slučajih dobimo nasvet, dotičnika opomniti na službeno pot. Službene vloge so koleka proste.

Torej za olajšanje nastopa naših funkcionarjev in ugodno rešitev intervenirajočih zadev naj prizadeti v lastno korist upoštevajo naš nasvet.

NEKAJ VAŽNEJSIH USPEHOV!

Društvo je do sedaj poleg nešteti uspehov poedincev doseglo sledeče uspehe:

1. Odpravila se je kolkovna pristojbina za službene prošnje in ugovore.

2. Izvršilo se je imenovanje poduradnikom tov. Ošabna in Grošelj Franca, oba strojevodje kurilnice Ljubljana drž. kol.

3. Virovitiške doklade za substitucije za prošlo leto so se pričele izplačevati te dni in sicer z enkratnim obrokom v 50% izmeri. — Drugi obrok se izplača pozneje. Kedaj? — Poročamo!

Opomba: Ker bomo v bodoče objavljali vse uspehe društva v našem glasilu, hočemo polagoma v vsaki številki navesti tudi dosežanje uspehe, ki so izostali radi tehničnih težkoč.

Društvo je razposlalo okrožnico na vse zaupnike kurilnic, da pobirajo prispevke za štrajkujoče rudarje. Če kdo teh okrožnic iz kateregakoli vzroka ni prejel, pozivamo tem potom še enkrat vse, ki vedo ceniti solidaritost rudarjev v boju za njihova prava, ki so ob enem tudi naša prava, naj nemudoma pobero prispevke in naj jih pošljejo na upravo društva.

Tovariši držimo se pregovora. Kdor hitro da, dvakrat da.

Glasom okrožnice smo naznanili, da so slike iz občnega zbora izgotovljene, ter da se jih dobi po 140 K komad. — V formatu razglednic pa po K 24.— kom. Pozivamo vse naročnike slik, da nam čimpreje pošljejo denar. Poštino je priložiti.

Za tiskovni sklad

so darovali:

Tov. Drago Čuk, strojevodja Din 10.—
Tov. Povše, strojevodja Din 5.—
Tov. Ivan Čuk, strojevodja Din 5.—

Vsi iz kurilnice Brod na Savi.

Lepa hvala! Tovariši posnemajte!

LISTNICA UREDNIŠTVA.

Vse tovariše člane vljudno pozivamo, da stopijo v krog sotrudnikov lista s tem, da prispevajo gradivo za list.

Če hočemo doseči, da bo list vsestransko popoln, je neobhodno potrebna tudi vsestranska izvešiteljska služba.

Koliko dobrih in uvaževanja vrednih nasvetov in želj, nujnih in upravičenih pritožb in zahtev, bodisi v službenem ali društvenem oziru ostane pozabljivosti, ker se ne najde dovolj tovarišev, ki bi take stvari zaupali papirju.

Marsikdo poreče, da ne čuti zmožnosti za dopisovanje in prispevanje za list. To je krivo naziranje. Uredništvo sprejema rade volje članke, četudi niso slovnično ali jezikovno popolni, ali če so pisani v tujem jeziku, ker za primerno stilizacijo že poskrbi uredništvo. Pri dopisovanju pa se je skrbno ogibati osebnih napadov, ker gre tak dopis brezpogojno v uredniški koš. Osebnostne mrznje ne bomo podpirali!

Če zahteva pa interes službe ali organizacije, da se okrca gotove osebe, naj se navedo konkretna dejstva, dokazana s pričami, da ne pridemo v konflikt z državnim pravdnikom.

Članke pisane v nemškem jeziku rade volje sprejemamo, ker uredništvo preskrbi točno prestavo. Na delo tovariši za vsebinsko in številčno propagando lista!

Tovariši,
pomagajte graditi naš list,
prispevajte s stanovskimi
ali poučnimi članki!

Josip Prešeren

Ljubljana VII, Celovška c. 82

se priporoča za izdelovanje čevljev po meri.
Zmerne cene!
Postrežba točna!

Popravila
se
sprejemajo.

